

Bijlage 2d. Werkinstructies

Werkinstructie bestrijding Waterwaaier

Werkinstructie bestrijding Waterwaaier (*Cabomba caroliniana*)

Soortbeschrijving

Kenmerken:

Overblijvende, ondergedoken waterplant. Lengte varieert van enkele centimeters tot enkele meters. Lange onvertakte stengels, die tot aan het wateroppervlak zweven, alleen de bloemen steken boven het water uit. Opvallende witte tot gele, soms paarse, bloemen. Gelijkende soorten zijn stijve en fijne waterranonkel, hoornblad, waterviolier en vederkruiden. Waterwaaier is echter de enige soort met tegenoverstaande waaivormige bladen.

Voortplanting:

De voortplanting gebeurt voornamelijk door vegetatieve reproductie. Kleine delen van de plant of het wortelstelsel kunnen uitgroeien tot nieuwe planten. Na de vorst treedt spontane fragmentatie op. De plant wortelt in de bodem en kan zich ontwikkelen tot grote matten op de bodem en vullen de waterkolom (juni-september). De plant blijft tijdens vorst groen onder water en zakt daarbij naar beneden.

Problematiek:

De plant is zeer competitief en verdringt de overige waterplanten. Door zijn explosieve groei kunnen sloten en kanalen dichtgroeien. Bootverkeer kan hinder ervaren en zal zorgen voor verspreiding van de plant.

Risico:

Verspreiding bij beheer en onderhoud door afbrekende delen. Na vorst spontane fragmentatie. Gefragmenteerde delen kunnen elders verder groeien.

Wet en regelgeving

EU verordening 1143/2014

De waterwaaier staat sinds 2016 op de Unielijst met invasieve exoten van EU-belang. Een soort die op de Unielijst staat mag o.a. niet meer worden verhandeld. Verder geldt voor de lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en de schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

HR-richtlijn

De Europese habitatrichtlijn verplicht lidstaten om aangewezen habitattypen in stand te houden en evt. condities te verbeteren. Vanuit dit oogpunt moeten invasieve exoten die deze aangewezen habitattypen bedreigen, aangepakt worden.

Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn water stelt dat aangewezen wateren een Goede ecologische kwaliteit moeten hebben. Dit betekent onder meer dat inheemse waterplanten in aangewezen wateren moeten kunnen groeien. Factoren die dit belemmeren, zoals concurrentie van invasieve exoten, dienen aangepakt te worden.

Doelrealisatie

Nieuwe vindplaatsen melden bij opdrachtgever.

Doelrealisatie: Tijdens het werk moet de plant en al haar delen (dus ook wortels) voor tenminste 98% worden verwijderd. Na afloop van het werk als het water weer helder is moet de plant voor tenminste 98% zijn verwijderd. Drijvende delen moeten 3 dagen na oplevering voor 90% zijn verwijderd.

Bestrijdingsmethoden**Algemeen**

Alleen bewezen beheer- en bestrijdingstechnieken zijn benoemd, zoals handmatig verwijderen en machinaal verwijderen van de plant met wortel en al. Ook niet ingrijpen is een optie. Voordat er gestart mag worden met bestrijdingsmaatregelen, dient er eerst overlegd te worden met de opdrachtgever. Voor de bestrijding worden in de kalender de bewezen technieken genoemd en aangegeven in welke periode deze het beste toegepast kunnen worden. Waterwaaier kan alleen aangepakt worden als het drijvend vermogen van de plantendelen voldoende is en de plant zichtbaar is. Over het algemeen is dit in de periode juni t/m 15 oktober. Wordt eerder of later gemaaid, dan zakken losse plantendelen naar de bodem en kunnen niet goed verwijderd worden. Dat werkt nieuwvestiging in de hand.

Kalender Let op: in welke maanden wel of niet bestrijden!

N	N	N	N	(H/Mv)	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	N	N
Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec

N = Niet ingrijpen

H = Handmatig verwijderen

Mv = Machinaal plant met wortel en al verwijderen en Afvoeren (harkmethode)

MethodenNiet ingrijpen

In sommige gevallen is het beter waterwaaier niet te bestrijden om verspreiding te voorkomen. De opdrachtgever zal aangeven op welke locatie de methode "niet ingrijpen" kan worden toegepast.

Handmatig verwijderen

Handmatig verwijderen is vooral geschikt voor kleine besmettingen en heeft de voorkeur bij beginnende (geïsoleerde) populaties. De plant moet met wortel en al uit het water worden verwijderd. Voorkom daarbij zoveel mogelijk fragmentatie. Daarnaast altijd als nazorg toepassen na machinale verwijdering.

Machinaal verwijderen

Voorkom zoveel mogelijk fragmentatie; De plant moet met wortel en al worden verwijderd. Bij knippen van de plant wordt de plant niet met wortel en al verwijderd en is daarom geen goede bestrijdingsmethode. Verzin een manier om te voorkomen dat losse en drijvende delen afdrijven en leg dit voor aan opdrachtgever. Controleer de watergang na afloop op achtergebleven resten van waterwaaier, reinig gebruikt materiaal zorgvuldig op de locatie om verspreiding te voorkomen. Maaisel altijd afvoeren of 1 meter uit de waterlijn leggen. Nazorg door frequent handmatige verwijdering.

Technische omschrijving

Duurzame bestrijding aquatische exoten de Wieden en Weerribben, looptijd 2025-2029

Life-code 101148341-LIFE23-NAT-NL-LIFEPeatProtectIAAS

Afvoeren van maaisel

Haal zo zorgvuldig mogelijk alle plantendelen uit het water en breng deze direct in een verzamelbak waarin ze afgevoerd worden of leg de planten op het land dusdanig dat ze niet in contact kunnen komen met water. Afzetten van de planten op de oever kan alleen op goede afstand van de oever en in overleg met de opdrachtgever. Gebruikt materiaal moet ter plekke gecontroleerd en schoongemaakt worden om de plant niet verder te verspreiden. Als het materiaal daarna nog op een andere plek gebruikt gaat worden, moet op de nieuwe plek opnieuw het materiaal gecontroleerd worden of er resten aanwezig zijn. Dek vrachtwagens af. Op deze manier is gewaarborgd dat de nieuwe locatie niet besmet wordt.

Werkinstructie bestrijding Grote Waternavel

Werkinstructie bestrijding Grote waternavel

Soortbeschrijving

Kenmerken:

Vestigt zich op de oever en groeit van hieruit ook het water in. Heeft drijvende stengels, met knopen die elk een blad en wortels bevatten. Vormt matten. Blad drijvend op wateroppervlak.

Voortplanting:

Vegetatieve voortplanting via wortelstokken en drijvende, stengels. Ook stukken afgebroken stengels lopen weer uit tot nieuwe planten. Overwinterende plant, begint weer uit te lopen in het vroege voorjaar, vormt matten in juni, watergangen volledig bedekt juli-september.

Problematiek:

Bladschijven dekken de watergang geheel af. Als gevolg daarvan verdwijnen ondergedoken waterplanten en vervolgens ook (zuurstofgebrek) waterdieren. De dichte matvorming belemmert de waterafvoer en de doorvaart. In het ergste geval is er een totale verstopping.

Risico bij onderhoud:

Verspreiding bij beheer en onderhoud door afbrekende delen.

Europese Unielijst:

Grote waternavel staat op de Unielijst van invasieve exoten, de Lidstaten zijn verplicht deze soorten te bestrijden.

Doelrealisatie

Nieuwe vindplaatsen melden bij opdrachtgever.

Doelrealisatie: Tijdens het werk moet de plant voor 98% worden verwijderd. Na afloop van het werk als het water weer helder is moet de plant voor 98% zijn verwijderd.

Drijvende delen moeten 3 dagen na oplevering voor 90% zijn verwijderd.

Bestrijdingsmethoden

Algemeen

Alleen bewezen beheer- en bestrijdingstechnieken zijn benoemd. Voordat er gestart mag worden met bestrijdingsmaatregelen, dient er eerst overlegd te worden met de opdrachtgever. Voor de bestrijding worden in de kalender de bewezen technieken genoemd en aangegeven in welke periode deze het beste toegepast kunnen worden.

Technische omschrijving

Duurzame bestrijding aquatische exoten de Wieden en Weerribben, looptijd 2025-2029

Life-code 101148341-LIFE23-NAT-NL-LIFEPeatProtectIAAS

Kalender (let op: niet maaien!):

G	H	H	H	H	H	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	G
Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec

Groen: Effectieve werkzaamheden mogelijk

Oranje: Einde van het groenseizoen, maatregelen minder effectief

Rood: geen effectieve Werkzaamheden mogelijk

H = Handmatig verwijderen

Mv = Machinaal verwijderen en Afvoeren

G= geen werkzaamheden uitvoeren

Let op:

- Altijd bovenstrooms beginnen om te voorkomen dat schone stukken weer besmet worden;
- Waar mogelijk een drijfbalk/drijfscherm/vuilzak gebruiken (kan ook benedenstrooms geplaatst worden), en na afloop de watergang nalopen om losgeraakte stukken te verwijderen.
- Wees het vormen van matten voor! Begin in een vroeg stadium met verwijdering. In brede kanalen waar dit niet haalbaar is kan worden gekozen voor machinale verwijdering van matten.
- Zorg dat de watergangen 'schoon' zijn voor de winter.

Methoden

Handmatig verwijderen (voorkeur)

Start zo snel mogelijk als de overwinterende delen beginnen uit te lopen, (normaal vanaf maart).

Verwijdering dient te gebeuren met wortel en al, volg hiervoor de plant met de hand in de bodem/oever.

Soms is het nodig de oever met een schop af te graven om de wortels te verwijderen. Voorkom afbreken!

Controleer de watergang naderhand op achtergebleven plantenresten, en reinig gebruikt materiaal zorgvuldig op de locatie om verspreiding te voorkomen. Het verwijderen moet frequent herhaald worden tot de plant wegblijft. De eerste 2 maanden de watergang elke 2 weken langslopen. Daarna afhankelijk van de besmettingsgraad de watergangen eens per 2-6 weken nalopen.

Machinaal verwijderen

Voorkom fragmentatie: grijper of maaikorf zonder snijfunctie, bij boot met schroef voorzichtig varen.

Grote waternavel nooit verwijderen met een machine met snijfunctie! Gebruik bijvoorbeeld een drijfbalk met gaasflap om te voorkomen dat losse en drijvende delen afdrijven. Achter duikers kan eventueel een vuilzak geplaatst worden. Controleer de watergang na afloop op achtergebleven resten van Grote waternavel, en reinig gebruikt materiaal zorgvuldig op de locatie om verspreiding te voorkomen. Maaisel altijd afvoeren. Opvolgen door frequente handmatige verwijdering.

Chemisch bestrijden:

Niet

Afvoeren maaisel

Resten van Grote waternavel moeten na het verwijderen dezelfde dag afgevoerd worden. Dit om te voorkomen dat er alsnog delen van de plant terug in het water komen (waaien, golfslag, kinderen) en verspreiden en opnieuw gaan uitlopen.

Wanneer planten tijdelijk opgeslagen moeten worden is het belangrijk dat dit op droge plaatsen gebeurt, zoals in een container. De planten drogen dan uit en gaan dood. Maaisel kan worden afgevoerd naar de composteerder.

Controle

Na het verwijderen is het van belang dat er nacontrole plaats vindt. In de maanden maart, april en mei kan dit maandelijks. Vanaf juni t/m augustus heeft de plant de grootste groei en moet de nacontrole opgevoerd worden naar 1 x in de twee weken. Dit om te voorkomen dat de plant energie kan opslaan in zijn wortelstelsel.

Werkinstructie bestrijding Ongelijkbladig vederkruid

Werkinstructie bestrijding Ongelijkbladig vederkruid

Soortbeschrijving

Kenmerken:

De uiteinden van de stengels steken boven water uit en vormen dichte matten. Let op: Ongelijkbladig vederkruid kan worden verward met andere vederkruiden. Ongelijkbladig vederkruid is het best te herkennen aan de zeer dichte spruit onder water en aan de ongedeelde en getande bladeren boven water.

Voortplanting:

Groeit vanuit uitlopers uit tot lichtgroene ondoordringbare matten over het water. Waarschijnlijk alleen vegetatieve vermeerdering in Nederland. Kleine stengelfragmenten kunnen uitgroeien tot nieuwe planten. Aan het einde van de zomer komen de stengels pas boven water. De soort is winterhard maar maakt geen winterknoppen.

Problematiek:

Snel groeien waardoor andere planten worden weggeconcentreerd. Onder de begroeiing kan zuurstof tekort optreden, dit gebeurt ook na afsterven. Door de snelle en overmatige groei kan de waterdoorvoer gestagneerd worden,

Risico:

Verspreiding bij beheer en onderhoud door afbrekende delen.

Wet en regelgeving

EU verordening 1143/2014

Staat sinds 2016 op de Europese Unielijst met invasieve exoten. Een soort die op de Unielijst staat mag o.a. niet meer worden verhandeld. Verder geldt voor de lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en de schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Doelrealisatie

Meldt nieuwe vindplaatsen bij opdrachtgever.

Doelrealisatie: Tijdens het werk moet de plant voor 98% worden verwijderd. Na afloop van het werk als het water weer helder is moet de plant voor 98% zijn verwijderd.

Drijvende delen moeten 3 dagen na oplevering voor 90% zijn verwijderd.

Bestrijdingsmethoden

Algemeen

Alleen bewezen beheer- en bestrijdingstechnieken zijn benoemd, zoals handmatig verwijderen en machinaal de plant met wortel en al verwijderen. Voordat er gestart mag worden met bestrijdingsmaatregelen, dient er eerst overlegd te worden met de opdrachtgever. Voor de bestrijding worden in de kalender de bewezen technieken genoemd en aangegeven in welke periode deze het beste toegepast kunnen worden.

Kalender (Let op: deze plant NIET maaien!)

N	N	N	H	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H	N
Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec

H = Handmatig verwijderen

Mv = Machinaal verwijderen en Afvoeren

N= Niet ingrijpen

Let op:

- Altijd bovenstrooms beginnen om te voorkomen dat schone stukken weer besmet worden.
- Waar mogelijk een drijfbalk/drijfscherm gebruiken waar alle drijvende plantendelen achterblijven (kan ook benedenstrooms geplaatst worden), en na afloop de watergang nalopen om losgeraakte stukken te verwijderen.
- Wees het vormen van matten voor! Begin in een vroeg stadium met verwijdering. In brede kanalen waar dit niet haalbaar is kan worden gekozen voor machinale verwijdering van matten.
- Zorg dat de watergangen 'schoon' zijn voor de winter.

Methoden

Handmatig verwijderen

Handmatig verwijderen is vooral geschikt voor kleine besmettingen en heeft de voorkeur bij beginnende (geïsoleerde) populaties. Daarnaast altijd als nazorg toepassen na de inzet van machinale verwijdering. Verwijdering dient te gebeuren met wortel en al, volg hiervoor de plant met de hand of een hulpmiddel zoals een hark in de bodem/oever. Soms is het nodig de oever met een schop af te graven om de wortels te verwijderen. Voorkom afbreken! Controleer de watergang naderhand op achtergebleven plantenresten, en reinig gebruikt materiaal zorgvuldig op de locatie om verspreiding te voorkomen. Het verwijderen moet frequent herhaald worden tot de plant wegblijft. Afhankelijk van de besmettingsgraad de watergangen eens per 2-6 weken nalopen.

Machinaal verwijderen

Voorkom zoveel mogelijk fragmentatie; Plant moet met wortel en al worden verwijderd. Machines met een snijfunctie mogen niet worden toegepast (te veel fragmentatie) bij gebruik van boot met schroef voorzichtig varen. Controleer de watergang na afloop op achtergebleven resten van Ongelijkbladig vederkruid, reinig gebruikt materiaal zorgvuldig op de locatie om verspreiding te voorkomen. Maaisel altijd afvoeren. Nazorg door frequent handmatige verwijdering.

Afvoeren van maaisel

Haal zo zorgvuldig mogelijk alle plantendelen uit het water en breng deze direct in een verzamelbak waarin ze afgevoerd worden of op de oever waar het niet meer in contact kan komen met water. Afzetten op de oever kan alleen buiten ruim bereik van het water en in overleg met de opdrachtgever. Bij het ophalen en het afvoeren naar een op- en overslagplaats van het ingedroogde materiaal moet opnieuw gezorgd worden dat geen resten blijven liggen of gemorst worden. Gebruikt materiaal moet ter plekke gecontroleerd en schoongemaakt worden om de plant niet verder te verspreiden. Als het materiaal daarna nog op een andere plek gebruikt gaat worden, moet op de nieuwe plek opnieuw het materiaal gecontroleerd worden of er resten aanwezig zijn.

Werkinstructie bestrijding Parelvederkruid

Werkinstructie bestrijding Parelvederkruid

Soortbeschrijving

Kenmerken:

De uiteinden van de stengels steken boven water uit en vormen dichte matten. Parelvederkruid kan worden verward met andere vederkruiden. De spruit boven water van Parelvederkruid is dicht en de bladeren boven water zijn veerdelig en met een blauwe waslaag bedekt. Verder is de stengel onder water rood en boven water groen. Het is de enige soort vederkruid waarbij gewoonlijk ook 6 bladeren in 1 krans voorkomen.

Voortplanting:

Verspreiding vindt plaats door fragmenten die eenvoudig kunnen wortelen. De wortelstokken overwinteren en kunnen in het voorjaar snel uitlopen.

Problematiek:

Kan snel dichte matten vormen. Deze dekken het wateroppervlak af. Dit zorgt ervoor dat er onder geen planten kunnen groeien. Er treedt zuurstofloosheid op. Wanneer de matten ouder en groter worden belemmeren ze de waterdoorstroming.

Wet en regelgeving

EU verordening 1143/2014

Staat sinds 2016 op de Europese Unielijst met invasieve exoten. Een soort die op de Unielijst staat mag o.a. niet meer worden verhandeld. Verder geldt voor de lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en de schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Doelrealisatie

Meldt nieuwe vindplaatsen bij de opdrachtgever.

Doelrealisatie: Tijdens het werk moet de plant voor 98% worden verwijderd. Na afloop van het werk als het water weer helder is moet de plant voor 98% zijn verwijderd.

Drijvende delen moeten 3 dagen na oplevering voor 90% zijn verwijderd.

Bestrijdingsmethoden

Algemeen

Alleen bewezen beheer- en bestrijdingstechnieken zijn benoemd, zoals handmatig verwijderen en machinaal de plant met wortel en al verwijderen. Ook bestrijden is een optie. Voordat er gestart mag worden met bestrijdingsmaatregelen, dient er eerst overlegd te worden met de opdrachtgever. Voor de bestrijding worden in de kalender de bewezen technieken genoemd en aangegeven in welke periode deze het beste toegepast kunnen worden.

Technische omschrijving

Duurzame bestrijding aquatische exoten de Wieden en Weerribben, looptijd 2025-2029

Life-code 101148341-LIFE23-NAT-NL-LIFEPeatProtectIAAS

Kalender (Let op: deze plant NIET maaien!)

G	G	H	H	H	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	G	G
Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec

Groen: Effectieve werkzaamheden mogelijk

Oranje: Einde van het groenseizoen, maatregelen minder effectief

Rood: geen effectieve Werkzaamheden mogelijk

H = Handmatig verwijderen

Mv = Machinaal verwijderen en Afvoeren

G= geen werkzaamheden

Let op:

- Altijd bovenstrooms beginnen om te voorkomen dat schone stukken weer besmet worden.
- Waar mogelijk een drijfbalk/drijfscherm gebruiken waar alle drijvende plantendelen achterblijven (kan ook benedenstrooms geplaatst worden), en na afloop de watergang nalopen om losgeraakte stukken te verwijderen.
- Wees het vormen van matten voor! Begin in een vroeg stadium met verwijdering. In brede kanalen waar dit niet haalbaar is kan worden gekozen voor machinale verwijdering van matten.
- Zorg dat de watergangen 'schoon' zijn voor de winter.

Methoden

Handmatig verwijderen (voorkeur)

Start zo snel mogelijk als de overwinterende delen beginnen uit te lopen, (normaal vanaf maart).

Verwijdering dient te gebeuren met wortel en al, volg hiervoor de plant met de hand in de bodem.

Soms is het nodig de oever met een schop af te graven om de wortels te verwijderen. Voorkom het afbreken en achterblijven van wortels! Controleer de watergang naderhand op achtergebleven plantenresten, en reinig gebruikt materiaal zorgvuldig van plantenresten op de locatie om verspreiding te voorkomen. Het verwijderen moet frequent herhaald worden tot de plant wegblijft. Afhankelijk van de besmettingsgraad de watergangen eens per 2-6 weken nalopen.

Machinaal verwijderen

Voorkom fragmentatie; alleen machines in zetten zonder snijfunctie, bij boot met schroef voorzichtig varen. Plant moet met wortel en al verwijderd worden. Controleer de watergang na afloop op achtergebleven resten van planten, en reinig gebruikt materiaal zorgvuldig op de locatie om verspreiding te voorkomen. Maaisel altijd afvoeren. Opvolgen door frequente handmatige verwijdering.

Afvoeren van maaisel

Altijd zo snel mogelijk afvoeren. Dek hierbij vrachtwagens af. Als afvoeren niet direct kan, leg het dan op een droge plek zo ver mogelijk van de watergang op de kant (alleen in overleg met de opdrachtgever). De delen kunnen weer uitlopen; leg het daarom op een plek waar het (snel) kan drogen en haal het de volgende dag alsnog op. Let erop dat er geen delen in het water achterblijven of terechtkomen. Als er slechts kleine plukken handmatig zijn verwijderd, deze op een plek leggen waar ze zo snel mogelijk uitdrogen.

Werkinstructie bestrijding Reuzenvallisneria

Werkinstructie bestrijding Reuzenvallisneria

Soortbeschrijving

Kenmerken:

Deze plant vormt lange (tot enkele meters) lintvormige bladeren tot een centimeter of 4 breed. De soort heeft veel weg van de submerse groeivorm van Pijlkruid, maar onderscheid zich hiervan door de wat grover getande bladrand en andere nervatuur. De soort is in Nederland terecht gekomen via de aquariumhandel en is oorspronkelijk afkomstig uit Australië.

Voortplanting:

De plant verspreidt zich zowel vegetatief als via het zetten van zaden. Vooral via het maken van stekjes aan een over de bodem kruipende onderwaterwortel verspreidt Reuzenvallisneria zich snel. In de zomerperiode vormt de plant spiraalvormige stengels richting het wateroppervlak met daaraan bloemen.

Problematiek:

Vegetaties kunnen snel zeer dominant worden zoals in de haven van Blokzijl. De plant vormt dan grote hinder voor waterrecreatie en scheepvaart. Daarnaast zijn vegetaties zo dicht dat andere soorten in rap tempo verdwijnen.

Wet en regelgeving

EU verordening 1143/2014

Deze soort is zeer nieuw en nog niet opgenomen in de Unielijst exoten.

Doelrealisatie

Meldt nieuwe vindplaatsen bij de opdrachtgever

Doelrealisatie: Tijdens het werk moet de plant voor 98% worden verwijderd. Na afloop van het werk als het water weer helder is moet de plant voor 98% zijn verwijderd.

Drijvende delen moeten 3 dagen na oplevering voor 90% zijn verwijderd.

Bestrijdingsmethoden

Algemeen

De soort dient met wortel en al te worden verwijderd. Enkel met wegsnijden van de bladeren heeft geen zin omdat de plant zo weer opnieuw uitgroeit vanuit de wortelstokken.

Technische omschrijving

Duurzame bestrijding aquatische exoten de Wieden en Weerribben, looptijd 2025-2029

Life-code 101148341-LIFE23-NAT-NL-LIFEPeatProtectIAAS

Kalender (Let op: deze plant NIET maaien!)

G	G	G	H	H	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	G	G
Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec

Groen: Effectieve werkzaamheden mogelijk

Oranje: Einde van het groenseizoen, maatregelen minder effectief

Rood: geen effectieve Werkzaamheden mogelijk

H = Handmatig verwijderen

Mv = Machinaal verwijderen en Afvoeren

G= geen werkzaamheden

Let op:

- Altijd bovenstrooms beginnen om te voorkomen dat schone stukken weer besmet worden.
- Waar mogelijk een drijfbalk/drijfscherm gebruiken (kan ook benedenstrooms geplaatst worden), en na afloop de watergang nalopen om losgeraakte stukken te verwijderen.
- In kwetsbare vegetaties handmatig verwijderen, bij machinale verwijdering vernietig je ook de andere vegetatie.
- Zorg dat de watergangen 'schoon' zijn voor de winter.

Methoden

Handmatig verwijderen (voorkeur)

Op plaatsen waar de dichtheid van Reuzenvallisneria meevalt is het wenselijk om de soort handmatig te verwijderen. Bij de verwijdering moet de soort inclusief wortels en uitlopers uit de bodem worden verwijderd, dit gaat goed met een lange hark.

Machinaal verwijderen

Wanneer de dichtheden groot zijn zoals soms in de haven van Blokzijl kan machinaal verwijderen een optie zijn. Hierbij is het belangrijk dat de plant niet wordt versneden maar uit de bodem van de watergang wordt getrokken.

Afvoeren van maaisel

Maaisel kan tijdelijk enkele meters van het water worden neergelegd zodat de plantenresten volledig kunnen indrogen.

Bij het ophalen en het afvoeren van het ingedroogde materiaal moet opnieuw gezorgd worden dat geen resten blijven liggen of gemorst worden. Gebruikt materiaal moet ter plekke gecontroleerd en schoongemaakt worden om de plant niet verder te verspreiden. Als het materiaal daarna nog op een andere plek gebruikt gaat worden, moet op de nieuwe plek opnieuw het materiaal gecontroleerd worden of er resten aanwezig zijn.

Werkinstructie bestrijding Verspreidbladige waterpest

Werkinstructie bestrijding Verspreidbladige waterpest

Soortbeschrijving

Kenmerken:

Verspreidbladige waterpest zit met rizomen aan de bodem vast en is een overblijvende ondergedoken waterplant. Wanneer de soort aan de oppervlakte komt vertakt deze zich. De soort onderscheidt zich van andere waterpesten vanwege het feit dat de bladeren niet kransen, maar verspreid op de stengel ingeplant zijn.

Voortplanting:

In Europa komen alleen vrouwelijke planten voor, de soort verspreid zich hier dan ook enkel via fragmentatie.

Problematiek:

Wanneer Verspreidbladige waterpest dominant wordt kan deze in kleinere wateren voor grote problemen zorgen. Verspreidbladige waterpest neemt koolstof op via bicarbonaat, hierdoor kan in kleinere wateren de pH oplopen tot waarden >10 , daarnaast is er in dergelijke gevallen geen CO_2 meer aanwezig. Hierdoor worden andere planten gemakkelijk weggeconcentreerd. Daarnaast vormen dichte vegetaties een belemmering voor scheepvaart en recreatie. In Nederland spelen dergelijke problemen nog niet, maar in Ierland zijn wel al grote problemen ontstaan.

Ben Kieft NVWA

Willemien Troelstra

Wet en regelgeving

EU verordening 1143/2014

Deze soort staat sinds 2016 op de Unielijst exoten, de soort mag niet meer verhandeld worden. Daarnaast geldt er voor lidstaten in verplichting om de soort in kaart te brengen en te bestrijden.

Doelrealisatie

Meldt nieuwe vindplaatsen bij de opdrachtgever

Doelrealisatie: Tijdens het werk moet de plant voor 98% worden verwijderd. Na afloop van het werk als het water weer helder is moet de plant voor 98% zijn verwijderd.

Drijvende delen moeten 3 dagen na oplevering voor 90% zijn verwijderd.

Bestrijdingsmethoden

Algemeen

De soort dient met wortel en al te worden verwijderd. Fragmentatie dient te worden voorkomen omdat uit de fragmenten nieuwe planten teruggroeien.

Kalender (Let op: deze plant NIET maaien!)

G	G	H	H	H	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	H/Mv	G	G
Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec

Groen: Effectieve werkzaamheden mogelijk

Oranje: Einde van het groenseizoen, maatregelen minder effectief

Rood: geen effectieve Werkzaamheden mogelijk

H = Handmatig verwijderen

Mv = Machinaal verwijderen en Afvoeren

G= geen werkzaamheden

Let op:

- Altijd bovenstrooms beginnen om te voorkomen dat schone stukken weer besmet worden.
- Waar mogelijk een drijfbalk/drijfscherm gebruiken (kan ook benedenstrooms geplaatst worden), en na afloop de watergang nalopen om losgeraakte stukken te verwijderen.
- In kwetsbare vegetaties handmatig verwijderen, bij machinale verwijdering vernietig je ook de andere vegetatie.
- Zorg dat de watergangen 'schoon' zijn voor de winter.

Methoden

Handmatig verwijderen (voorkeur)

Op plaatsen waar de dichtheid van Verspreidbladige waterpest meevalt is het wenselijk om de soort handmatig te verwijderen. Bij de verwijdering moet de soort inclusief wortels en uitlopers uit de bodem worden verwijderd, dit gaat goed met een lange hark.

Machinaal verwijderen

Wanneer de dichtheden groot zijn machinaal verwijderen een optie zijn. Hierbij is het belangrijk dat de plant niet wordt versneden maar uit de bodem van de watergang wordt getrokken.

Afvoeren van maaisel

Maaisel kan tijdelijk enkele meters van het water worden neergelegd zodat de plantenresten volledig kunnen indrogen in overleg met de opdrachtgever of direct worden afgevoerd.

Bij het ophalen en het afvoeren van het ingedroogde materiaal moet opnieuw gezorgd worden dat geen resten blijven liggen of gemorst worden. Gebruikt materiaal moet ter plekke gecontroleerd en schoongemaakt worden om de plant niet verder te verspreiden. Als het materiaal daarna nog op een andere plek gebruikt gaat worden, moet op de nieuwe plek opnieuw het materiaal gecontroleerd worden of er resten aanwezig zijn.